

КЕНГЕШ

«Регионну аты не къагар иги бла айтылса, бизнесни айнытырғыза аллай бир тынч боллукъду»

Озган шабат кюн Минги тауну тиресинде «Эль-брус» эксперт клубну биринчи жыйлыну болганды. Аны ишине Москвадан, Санкт-Петербурдан, Пятигорскдан, Россияни башка регионлардан да кырал кылушчыла бла алимле къатышкандыла.

Эдиге дери былай клубла Север Осетияда, Къарачай-Черкесде да ачылыгандыла. Аланы къурауу башламасы уа «Шендого Кавказ политиканы арасы» болганды. Аны ол иштине СКФО-ну полпреди да ыразы болганды.

Бизде къурагъан эксперт клубла уа республиканы белгити жамаут къуллукчулары, политиколла, астамлы информация органдары, уллу вуздары да келе-чиери киргенди. Аны председателине уа РФ-ни Коммунист партиясыны республикалы бөлүмюни башчысы Борис Паштов айрылганды. Биринчи жыйлыну да ол аңаңаңа эм бардырганды. Сыйлы кноакланыча уа анга КъМР-ни башчысыны Администрациясыны таматасыны къуллугун толтурган Залим Каширков, республиканы

оноу-мусуну кенгешчилери, экономиканы айнытыуу министри Мусу-кланы Алий, астамлы информация органа, жамаут эм дини организация жаны бла министр Мураддин Кумахов эмда СКФО-да полпреди аппаратында субъектлени кырал власть органдары бла эмда жер-жерли самоуправленинны органдары бла бирге ишлеу жаны бла департаменти таматасы Дмитрий Габрилин чакъырылган эдиле.

Борис Паштов, клубтаны маъна-наларын аңгылап, ала Север-Кавказ федеральный округу битеу республикаларнда эмда Ставрополь крайда да ачылысларын, ала кирген билимди адамла власть органдарга кыйын проблемалардан къултурга себетлик этери, амалтан профессионал даражда ишленирлери бла жарашдырлыктарын чертгенди. «Шендого Кавказ политиканы арасыны» таматасы Андрей Озинников а бу иш Север Кавказы даражасын келер-келерге эмда аты ити бла айдыр муратда къурагъанды деп, алай къошканды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Культура

Бизни жерлешибиз - биринчи вице-мисс

Майкылда «Черкешка» атлы I Халкыла аралы фестивал аардырылганды. Анга битеу да 22 кыз къатышканды, жыл санлары 17 башлап 25 жылга жетгенле. Ала Къабарты-Малкъардан, Къарачай-Черкесден, Сириядан, Германиядан, Сауд Аравидан эдиле.

Бизни республикадан арычу ариу кыз баргандыла - «Мелчнчнй пугъ» атлы литература биригиуе кирген Залина Шамахова, КъМКЪУ-ну биология факультетини магистратурасыны 2-чи курсунда окуйт турган Джульетта Коческова. Нарт-кыялыны 1-чи номерли лицейини окутуучусу Марьяна Кулова, дагында «Адыгь псалъ» газетни корреспонденти Залина Шамахова. Къызла тилин, халкыла

арыны культураларын, тарыхын билгенлери бла эришгенди. Теневеуге, аш-азыкыга хунерлене да къарганды жюери. Ала алты тюрлю номинацияда сынагъандыла кеслерин: «Салам беруи», «Мен бла ата-баларым», «Адыг ашаркыла», «Тепсеу - халкны жанды», «Черес кызыны ингирде кийген кийими», «Кызыны отуу». Теневеуге ариула «Нальмас» ансамблны жашлары бла бирге баргандыла. Ахырында конкурсанта ингирде кийген узун жыйрыкыла бла чыкыгандыла сахнага.

Жюриде ишленелени оюмунда кере, черкеси кыз субай, ариу да болурга керекди. Москвадан келген Бэлла Кукан анга бек келишгенди. «Биринчи вице-

мисс» даража уа 24-жылкык Залина Шамаховга жетгенди. Къарачай-Черкесни келечиси Майя Добагова экинчи жерге тийишли болганды. Юночгоге уа Адыгены Красновардейск районундан келген Зара Цишева чыкыганды.

Бэлла Кукан бла Залина Шамахова «Мисс Россия» атлы эришуге да чыкырылгандыла.

Эришюно кызыланы эстетикага, адет-төрелге ойретуге артык э бурурга деп башлагъандыла. Мындан ары да алай боллукъду, кеси да хар эки жылдан бардырыллыкды.

КъМР-ни Астамлы информация органа, жамаут эмда дини организация жаны бла министр-ствосуну пресс-службасы.

Оноу

Чернобыльчигеле - элли миңг сом

Республикалы бюджетте субсидияла алырга заявка ийген 59 коммерциялы болмаган социальный организациядан 40-сына ача бериле оноу этгенди. Алайланы ичлеринде «Союз Чернобыль» да барды. Ол «Бизге жыл сан тыйгыч тыйлолдо» деген проекттин жашауда бардырырга элли миңг сом алганды.

Прокти баш мураты адамланы комьютер технологиялага ойретюноно эм аланы радиация бла байлмлы кыйын болуулага бла авариялага тийешелени болулмларны юночтен законодатствону билимлерин ёсдюроюно юсю бла организацианы иштин тилендириуо.

Ол ача, сёзсоз, алай кеп да тыйлолдо. Болсада ол керекли оборудованины алырга жетерки, - дейди союзну башчысы, программаны автору Наталья Олейникова. Ол оноу этгенди, проектти болушугу бла абдан адамлага, ала-ны талайы уа сакъатдадыла, бир бирери бла социальный сепелде байламлыкыла журияталкыла, сора кеслерине керекли информацияны да табалкыдала.

Кульчыланы Зулфия.

Башламчылык

Жазылыну онкюнлюго

Хурмети жамаут!

8-чи октябрден башлап 18-чи октябрде дери КъМР-ни Почта свазыны федерал управленясы жазылыну онкюнлюго бардырады.

Ол кезюде сезни 2014 жылны биринчи жарымына «Аман» газетте, ара эмда башка республикадан издаанидага учууракъ багыла бла жазынырга онугту» боллукъду. Республикабызны битеу почта бөлүмлеринде сакъайдыла сезни!

Бизни индексибиэ - 61532

Сези

«Къолубузгагы властны кыралыбызны ёсдюрорге хайырланырғыза керекбиз»

Москвада 3-чо-5-чи октябрде «Единая Россия» партияны XIV съезди бардырылганды. Анга партияны баш советини члени Арсен Канокону таматалыгында Къабарты-Малкъарны делегациясы да къатышканды.

Биринчи кюнню баш маъналы тобешюю съезде РФ-ни Президентин Владимир Путин келгени болганды. Ол кеп жылтаны «Единая Россия» башчысы болуп турганды, алай бюгон да аны ниет таматасы болганлай къалганды. Ол оноучу къуллукчула бла угый, партияны жер-жердеде биринчи организациаларны таматалары бла ушакъ бардырырга ойгени билдиргенди.

«Единая Россия»ны ишине багы бер, ол халк партия болганын чертгенди. Анга уа былай 8-чи сентябрде регион-ла бардырылган айрыла да шагалык этгенди.

Биринчи организациаланы секретарлары бла ушакъда кыралыны башчысы партияны келир заманда жетишимлери адамланы ышанулуклары бла байламлы болганын билдиргенди.

билдиргенди. «Кертиди, бу партия мен къураганма. Ол ишлеген жылтаны ичине уа Россияны ышангылы мурдору болганды», - дедиге ол.

5-чи октябрде съездин юночю кюнюнде - партияны башчысы премьер-министр Дмитрий Медведев, баш доклад бла сёлевсе, айрылганы иголларны юночтен айтканды. Быйыл ала жаңы халда бардырылгандыла - алагы 53 политика партия эм 12 жамаут биригуе къатышкан эдиле. Аны юночтен айта, Дмитрий Медведев «Единая Россия»-не жаны бла да алай болганын белгилегенди эмда партияны келечилери хорлаган власты кыралыбызны айнытырга хайырланырга керек болганын чертгенди.

Келир заманда мурталаны юночтен айтканды уа, Медведев келип жылы бюджетине ача къыт болганын белгилегенди.

алай битеу социальный борчла уа толтурулукъдула. Эни маъна-ана демография проблемалага берилликти. Ол сайбирине къарагъан ата-аналаны отулукларын юч жылдан 4,5 жылга дери кёбейту жаны бла законга тутулукъ этерге чакырыганды. Башка башламчылык аналкит капитал бла байталыды.

«Правительство аналкит капиталны тейлеу жаны бла проектти болжальн кёбейтирге хазырланды. Ол не халда этилигин граждандла бла бирге созеркиби - алыгыны программаны кырайы жорукларын кетирге, кызылганын э мындан ары да жашауда бардырырга керек болганын. Проект жамаут созюуге бериле, тюз боллукъду, «Единая Россия»-да ушакъга тири къатышырыгына ышанам», - дедиге Дмитрий Медведев.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ХУРМЕТЛЕУ

Айырмалы устазлагы - сауыгала

Къабарты-Малкъарны битеу шахарларында эм элдеринде, Уставны халкыла аралы кюнню жораланын, байрамла озгандыла. Нальчкын Къарал концерт залында уа билим бергиу системаны эм ити ишчилерине сауыгала берилгенди, концерт да кёргозюлгенди.

Байрам жыйлыну КъМР-ни Правительствою председателини къуллугун толтургъан Ирина Марьяш эчканды. Ол КъМР-ни башчысы Арсен Канокону айрыла сёзюну окугъанды эм Эмма Бейтугановага бла Людмила Давоага КъМР-ни Сыйлы грамоталарын бергенди.

«КъМР-ни сыйлы устазы» деген ата уа физикадан устаз Хусен Баюлов бла малкъар тил бла литературадан устаз Чочалыны Назабат тийишли болгандыла. Ахыргы, дерсе бергени бла чекленип

къалмай, окуучулары бла битеу миллет байрамлага къатышды. Аны Бызангы элини жаш тилосконо ойретюде, тюз жашуу жолга салгуда кыйыны уллуду. Тау адет-төреле бызынгыла сабийле бош зат тыйлолдо, ала алапы билгенден сора да, жашауда да туталды.

«КъМР-ни билим берууюно сыйлы ишчи» деген аты Тамара Аброева, Татьяна Скларова, Наталья Рудак, Валерий Шишко журиоторюкюле. «КъМР-ни илмууну сыйлы ишчи» деген ат а билим университетини профессору Зинаида Габуничага берилгенди.

Усталаны бир къаууму КъМР-ни башчысыны эм Правительствоу ырызлык къагытлары бла сауыгаландыла. Парламентини Сыйлы грамоталарын билим беридиуе ултр кыйыныла юноч юч школ директор алгандыла - Светлана Карленко, Лариса Мамбетова эм Тевкланы Афузжан.

Билим бергиу эм илмуу министри Пешкан Семёнов усталаны алгышлаганындан сора бусагыта да жамаутны алында шолгу борчу уллу болганын чертгенди. Бюгонюнде Россияны айнуу окутуу система бла байламлы болганы кимге да балмды. Алгыш атам этер юноч, эм алгыш школ коллективлени кючлендирирге керекди.

Усталаны жыйлыуларына жырыла, тепсеу коллективле эчки къуат бергенди. БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Фестивал

«Кавказ оюнла» шуюхлукъну байрамына айлангандыла

Арт жыллада Север-Кавказ республикаланы жашауларында «Кавказ оюнла» байрамдын жерни алдыкелди. Анга хар регион да тынгылы хазырланды, ойтанди кноакъбайлык этгенлери бла. Быйыл а ол сыйлы борчу толтургуге Пятигорск шахарга тиошгенди.

Баш кюн аны ара соллу паркны тиресинде оргалган стадионда 4-чо фестиваль бардырылганды. Ол «Союз-2014» Кыши Олимпикада оюнланы культура программасыны келчеринде ётдюролди. Анга СКФО-ну субъектирини жылда спортчулары угый, артистлери бла чыгармачылык коллективлери да къатышдыла.

Алай бла, кюнню суукулугуна да эс бурмай, фестивал кырай бардырылганына кырагъа минглге бла адамла келген эдиле. Спорт байрам а Пятигорск шахарны сабий чыгармачылык коллективлери къураган театр халданы жарашдырылган программа бла ачыганды.

Аладан сора жыйылганы алларында байрамга къатышкан субъектлени чыгармачылык коллективлери эм РФ-ни кеслерини хунерлерин кёргозгенди. Аланы хар бири да ёз миллетини бай этно-

графия искусствосун тынгылы ачыккъылгандыла. Андан сора «Кавказ оюнланы» бла субъектлени байраклары чыгаргандыла. Ызы бла уа кноакъбайла эришюлени чыгармачылык коллективлери къураган театр халданы жаматистеги РФ-ни Президентини СКФО-да толук эркилики келечиси Александр Хлопонини, Ставрополь крайны губернатору-ну къуллугун толтурган Валерий Владимирову эм РФ-ни спорт министрини заместители Сергей Шпаковону чакыргандыла.

Биринчи сёз Сергей Шпаковача берилген эди. Министрестюм атамдан ол фестивальга къатышканын алгышлаганды эм спортну миллет тюрлерин айнытыуда бу эришюлени маънасыны бек уллу болганын чертгенди. Владимир Владимиров а «Кавказ оюнланы» Ставрополь крайны жеринде бардыр оюн болганы юноч, Александр Хлопонинге испас этююди эм быйлай тобешюлуени юсю эм миллетлени бир бирлерин игрек билдирилганын белгилегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Документле	Шимал Кавказ - кюн сайын	Сёзлери нарт болган картла	Къачан да кесине махтау излемегенди	«Чунгурдан чыкмай амал жокъду»	Белгилы врачларына тынгылагандыла
2 бет	3 бет	3 бет	3 бет	4 бет	4 бет

ОЗГАН КЮНЛЕНИ ЭСГЕРЕ

«Заман» газетни беттеринде сейирлик суратла, окуучула улуу эс буреп, бек оюктар акулган материалла дагын да басмалап турганлары айтканды. Ала милетибици тарыхында, ахшы адамларыбыз кведарларында бизге халар айтадыла.

Ма бу жол да кылому кылаам алдырткан элим абдан кылому уму тилектери болгонды. Ала, Геляна Магомлетин жашы Жатай тегибици эсгере, газетге жазган а, аны кыаллык кыл болганын юсюенд а айтырчы табылыкчы деп эдиле.

Бу сиз кеген суратла 1965-1970 жыллада Жатай бичени жыйыны таматасы болуп ишлегенд алынгандыла. Биринчисинде, «Тымакча» деген жерде чалгычы бис ол заманды кылому партокуму секретари Казакчаланы Мустадыно тобушюну. Ал

бери да аллайгага саналган Айдабушук озу бар: «Иш кылай болсу Гейорун», деп салам береди. Ол аны адиян жаратмай, салалында алып: «Алан, не муштукус, кыйры тебиреген?» деп сорайт. «Да кесими итим кыапханды да, Айдаболланы Анозрга тарыга барам».

Аны эшиткен Гейорун, кен сагыш эте турмай: «Эй, шубуым, сабыр тобуо сар алын, дейдиле. Ачыу алда, акыл арда дегеней болма. Бу иште тыш адам болушук аталсам, андан эсе, артка кыйт да, итинги төгөнеси башка эпил, таушунгу тышына чыгармаганлай кыосан игинди», деп акыл юйретеди. Гейорун айтуучулун деп, аны кепле бисон да сагына туралды.

Тубисим мен капарын айтырчы сойгон аллай адамларында бери биогноклюе барычы да иги

де ба баласы бла сөз болуп, ашыкчу бушук озу бар: «Иш кылай болсу Гейорун», деп салам береди. Ол аны адиян жаратмай, салалында алып: «Алан, не муштукус, кыйры тебиреген?» деп сорайт. «Да кесими итим кыапханды да, Айдаболланы Анозрга тарыга барам».

Аны эшиткен Гейорун, кен сагыш эте турмай: «Эй, шубуым, сабыр тобуо сар алын, дейдиле. Ачыу алда, акыл арда дегеней болма. Бу иште тыш адам болушук аталсам, андан эсе, артка кыйт да, итинги төгөнеси башка эпил, таушунгу тышына чыгармаганлай кыосан игинди», деп акыл юйретеди. Гейорун айтуучулун деп, аны кепле бисон да сагына туралды.

Тубисим мен капарын айтырчы сойгон аллай адамларында бери биогноклюе барычы да иги

Геляна Жатай ой бичиси Алтуулына Юсопко кызы Байканга туудукчулары бла.

Сөзлери нарт болгон кыарла

тигизди сопдан онгига: Алтуулына Муктар, Геляна Жатай, Утепны Махмудин, Казакчаланы Мустафа Казакчаланы Рамазан, Геляна Абу. Арт тизгинде: Забакчаланы Таулан, Геруяланы Токалай саудула, кыалгылары, жанети болсунда, ауушандыла. Биле хар бири эл жашауда торло-торло жаны бла энчиликтери болгон, эпиле сойгон адамла болгондыла.

тангыан эли абдан адамлары. Жаз башы, кыз арты, бичен казыр ул ишлеге да эпиле ол айтканга ышынчы чыгып болгондыла.

Черек суру кирленгени неда «кисеп бел алып келгени, кышы неда жаз чиллени торло-торло» деп белгилени эл аллай башы залга жаз Оразай улуу э бурган адам болгонды. Ол заманлада адамда сагыт деген зат хазна болмаганы себепли тош, жинди, ашхам, жасы намаз дегенча затлаы бөлгилерин билген адам эдиле деген халар бисон да жоройду эдиле.

Биллай эки суратла Улуу Малквардан тышына окула аты белгиги, улпу сой, намыс неси болган Куйгеланы Гейорунго адамдыгыны, акыл эсенени озбогич садыла. Ма бир жол Гейорун Зына эзенине кесими бичингенине суу сала турганлай, биреулен а, юйон-

тангыан (жанети болсу) алга-раксыла «токзошаны жылында ауушкан Геляна Жатай эдил. Белгилүүчү, беш да Туу элде Жатай деген аты жорюткен Огары Малкварда Гей улу болмаса хазна адам жок эдиле.

Эрте, аны агасы Магомлет кесими аныгы талы, Жатай деген кыарачили шубу бла тоезде эл, жер кере, айлана кепил, юйе келсе, бичеси Билту кызы Зарият а, жашчык табып, атында да Юсоп атал тур эдиле. «Мени тегиим, сойгон» адамдыгы, кыарачили жашы бетинден, андан аман киши болмасын деп, бу сабийге аны атайма», деп тохтайт, жангы тугуан сабийчицы агасы Магомлет.

1884 догори суадогори Харлампы Муратаданову башчыгыны бла эпиле жол ишлеге болгондыла тарда. Таш атырычу отну

Жатайны агасын атасы Касый болмаса, башкала сала, тоз орната билмей эдиле. Бирде уу Касый ишине кепло бла берилгенден, асыры тынгысы болуп төгергине айланганды, аны кезине таш жардычакчы тийип, кызо кермей кыалды. Жатай а тарны жолунда машина бла шуулдан хар этгени сайын: «Ой юйогозге, бу жолку билай ишлетир ючюн, мени Касый атлам кезом да кысыганмаганды да», деучо эдиле.

Неда, не тамаша, не сейир. Вертолет Уймаев аты орамда жазгаган Геляна Жатайны арбазында төбен бичени орнатты кетеди. «Алан, Жатай, бу төбен чаклы ол кыран этен орозла касына. Муну бери атарга башха улуу, алап тапмайды эдинг?» дегенеле, ол а: «Кыра былагыла, шендо амал азычы, сойсен - машина, сойсен-трактор бла келтирмеге да болушук. Алай бир заманлада эпилерин Жатай гебенлерин вертолет бла ташытуучу эдиле, атысы сагындамы турмала деген асылда этдим алай», деп жуулаптал эдиле.

Жатай не заманда да көп мал Жутуп болгонды. Экикирнин орамга чыгырса, бир улуу сороку чакыра бар эдиле. Бу кыадарны кычыра, былыны аш бла да кылай келгилерине дегенге: «Ахалам эок, зындан зыгыса кербели болмаш. Энгиз тапканга атысы апасыра кеп береме, бир улак тапканга уу азырак. Ол азырак бергеним терк окула ашын кырай болмаш, кырай кыра кыра, не кыра, сөнд эки улак табар эдинг, эки киле алар эдинг, деучо ме», деп колдоорючу ол да адамданы.

Бир жол да Жатай Жиринчи Аскалда картоф салгыра бир жерик кыазык деп, негери Малик бла ишлей турганлай: «Сиз эркиликсиз кыазсыз», деп, милициячыла быланы кызарга кыоршегенде, негери уу: «Ала, Жатай, был бла дау-лашы кыой да, тош намаз оза туралды, боп, намаз этейик», дегенди ол а: «Жо-со бир да, этпей а хатабыз хилибиз болмай, аз милиция зибегенди да, анга зала машина траймай», деген эдиле.

Кюленни биринде уу Жатай арбазда бир ууак жуушукчула бла курму эте турганлай, туудукчугу: «Алла, кел азык аш, хычине этгенбиз», дегенди ол а: «Хычинеми дегесе, ой юйогон, мен хумузу хычинели эл зыллада да ашамызганым», дейди. Туудукчугу: «Нек?» деп сейирнеди.

«Нек болуп а, таппасан каншина ашамазса»- деп, кысыка жууап берген эдиле. Ол жашууну арт конерине дери ишин кыоймай эдиле. «Ишлемей жашаганын бла ёлоп турганын не башхасы барды», деучо эдил кеси да.

Жатайны акыл эсэлери, аюну, колго халпарлары сау китал окуна болуп эдиле. Аты башха, тегиленден хар жангы бла да энци эдиле: халалыгы, чомартлыгы, кёзбасуулугу, ачык эселюгю бол а. Аны ючюн окунуа излей болура аны. Ныг-шыгыла чечилди, Жатай болмаш не барды? Бир жангы халпар, оюн, колго да жок, деп эсгергиде эпилерин биогноклюе да.

Алайда да, газет окуучу журтунда башка элден тоз орнама, алап келгенден, эртенден казылган, былай эски суратла миллетни тарыхыны бир бутакчыгы болурга керекиде. Алай затаны халпарын айтып, эседе туруп, халкыга баям эткен тоз орнама.

ГЕЛЯНА ЛИСА, КМР-ни культураыны сайлы кулукчусу.

деп, милициячыла быланы кызарга кыоршегенде, негери уу: «Ала, Жатай, был бла дау-лашы кыой да, тош намаз оза туралды, боп, намаз этейик», дегенди ол а: «Жо-со бир да, этпей а хатабыз хилибиз болмай, аз милиция зибегенди да, анга зала машина траймай», деген эдиле.

Кюленни биринде уу Жатай арбазда бир ууак жуушукчула бла курму эте турганлай, туудукчугу: «Алла, кел азык аш, хычине этгенбиз», дегенди ол а: «Хычинеми дегесе, ой юйогон, мен хумузу хычинели эл зыллада да ашамызганым», дейди. Туудукчугу: «Нек?» деп сейирнеди.

«Нек болуп а, таппасан каншина ашамазса»- деп, кысыка жууап берген эдиле. Ол жашууну арт конерине дери ишин кыоймай эдиле. «Ишлемей жашаганын бла ёлоп турганын не башхасы барды», деучо эдил кеси да.

Жатайны акыл эсэлери, аюну, колго халпарлары сау китал окуна болуп эдиле. Аты башха, тегиленден хар жангы бла да энци эдиле: халалыгы, чомартлыгы, кёзбасуулугу, ачык эселюгю бол а. Аны ючюн окунуа излей болура аны. Ныг-шыгыла чечилди, Жатай болмаш не барды? Бир жангы халпар, оюн, колго да жок, деп эсгергиде эпилерин биогноклюе да.

Алайда да, газет окуучу журтунда башка элден тоз орнама, алап келгенден, эртенден казылган, былай эски суратла миллетни тарыхыны бир бутакчыгы болурга керекиде. Алай затаны халпарын айтып, эседе туруп, халкыга баям эткен тоз орнама.

ГЕЛЯНА ЛИСА, КМР-ни культураыны сайлы кулукчусу.

Жалада Забакчаланы Тауланга ала Цикманчаны Асланбекни алып айтысак болгондо, ала ара молком малчылык жангы бла айнытууга жашауларыны арт жылларына дери салган кыиыларын эллие бисон да унутмай эдиле. Неда милетибизде халкыны аууларына кыараткан эски, акылы, сёзге, чамыга, онгига эски адамларыны не заманда да көп болгондыла.

тангыан эли абдан адамлары. Жаз башы, кыз арты, бичен казыр ул ишлеге да эпиле ол айтканга ышынчы чыгып болгондыла.

Жатайны агасын атасы Касый болмаса, башкала сала, тоз орната билмей эдиле. Бирде уу Касый ишине кепло бла берилгенден, асыры тынгысы болуп төгергине айланганды, аны кезине таш жардычакчы тийип, кызо кермей кыалды. Жатай а тарны жолунда машина бла шуулдан хар этгени сайын: «Ой юйогозге, бу жолку билай ишлетир ючюн, мени Касый атлам кезом да кысыганмаганды да», деучо эдиле.

Жатайны агасын атасы Касый болмаса, башкала сала, тоз орната билмей эдиле. Бирде уу Касый ишине кепло бла берилгенден, асыры тынгысы болуп төгергине айланганды, аны кезине таш жардычакчы тийип, кызо кермей кыалды. Жатай а тарны жолунда машина бла шуулдан хар этгени сайын: «Ой юйогозге, бу жолку билай ишлетир ючюн, мени Касый атлам кезом да кысыганмаганды да», деучо эдиле.

Жылда эм адамла

Кыачан да кесине махтау излемезенги

Узактада кыалган эседе да, Улуу Ата журт урушу кызаат жыллары, то тауушланы кыайгы жыллары, жарсылулары у арталында унутулмагандыла, кезиуден-кезиге, эски жаралана, ачыла, адамлары жоркерлерин жазган ачыла, жарыста туралдыла. Кызауатка кыашкыхананы тургуяларына, туудукларына ол емюрлюк сау болмазык жара болуп кыалганды.

Узактада кыалган эседе да, Улуу Ата журт урушу кызаат жыллары, то тауушланы кыайгы жыллары, жарсылулары у арталында унутулмагандыла, кезиуден-кезиге, эски жаралана, ачыла, адамлары жоркерлерин жазган ачыла, жарыста туралдыла. Кызауатка кыашкыхананы тургуяларына, туудукларына ол емюрлюк сау болмазык жара болуп кыалганды.

Узактада кыалган эседе да, Улуу Ата журт урушу кызаат жыллары, то тауушланы кыайгы жыллары, жарсылулары у арталында унутулмагандыла, кезиуден-кезиге, эски жаралана, ачыла, адамлары жоркерлерин жазган ачыла, жарыста туралдыла. Кызауатка кыашкыхананы тургуяларына, туудукларына ол емюрлюк сау болмазык жара болуп кыалганды.

Узактада кыалган эседе да, Улуу Ата журт урушу кызаат жыллары, то тауушланы кыайгы жыллары, жарсылулары у арталында унутулмагандыла, кезиуден-кезиге, эски жаралана, ачыла, адамлары жоркерлерин жазган ачыла, жарыста туралдыла. Кызауатка кыашкыхананы тургуяларына, туудукларына ол емюрлюк сау болмазык жара болуп кыалганды.

Түбтүнкү Кудуретли арбаз

Адам бир-бирде төгерге кылай эм таза хазууда солуга оюючоюдо. Артыкда паркида неда тизгени жыйылган арбазда. Жарыгыла, алай эгерге хар кимини да кылуудан келмейди, бичондо аллай жерлерде кыайды жашаганга кыайды. Бир аюук заманда бир Байсопталаны Алим аты орамда 17-чи номерли юйде жашаганла ол торло ариукулун эски тириленеринде да керегиде. Ала кесирини арбазларын оюлуп селпурча арну жардырыгандыла.

Бу жашуа ююмо комитетини председатели Людмила Андреева эм аны жигер негериери Зара Санжокоева эм Ольга Салын-кышунларын огуруп башламчылыкка келлендиргендиде. Эр кишиле автомашинаны эски харларын келтиргендиде, алыны торло-торло торсонголе болгон анында эм саулар арбазга ариу тизгилди.

Быллай ала, андан сора да, кыошу юйно арбазында сабийле ойнарга майданчык жарашдырыгандыла. Аны кытайда урун шыгыла салгыла. Бир аюук заманда баш жашаган алап отуруп, тегерке кудуретни ариукулугуна оюююнко, бош заманларында ушак эзе, ойнай, колге, жарсылуларын бир бирлерине айта ашаралды. Сабийлери не атырнда жуубангандарына бекырадыла.

Майданга уа жомакчыла ушатыпкан агычандан, ташпадан эм темирлерден ишленген көп улуу гинжиле бардыла. Ол торло элатта эм юйе барган жалу жомукчыла алайда жашаганлыны ахчаларына ишленгендиде, бюджеттен сом да кыоратпалмаганды.

Мен алайтан-потагы-тегерк-барычыла. Арбазы ол ариукулун юкөсөм, көлөм көтөрүлөдө. Шахарны юйлерин арбазларыны барысы да алай тизгиди, омык болса кылай иги эдиле.

Иван ПОЛИЩУК, Нальчиктин сыйлы гражданини.

хорламга юлюшюн кыошканды. Ол жыл партияча да киреди.

Бир жол а аскерчиликке аллага тебирейдиле. Немисиле турган оюкпала таба бизин топчула жарым сагыт тегини бир атырдыла. Сора жалу аскерчилик алып аталгандыла. Кен өзенине этерге керек эдиле. Алларындан топчула, пулеметчила атырдыла. Болсода Буйрук берилгендиде. Аскерле алайга тебирегендиде. Кызыл артери бла бир тизгинде, кол пулеметчуну бар атырды, душман оюкпала таба барды.

Бизниклини чабуулдук этериклерини анылганын болуп эдиле, ол кече немисиле алайга минала орнаталды. Аскерчилери биз жетип келгендей, ала атылып тебирейдиле. Болсода тохтарга неда арт кыйтырга жаракы койло эдиле, жалаңда алгы барырга керекди.

Мынала атылып, жаралы болгонла, жыгылып сынсыдыла, кыалгыны уа жоршоорин тохтатмай, алгыла чабардыла. Кызыл да ал сапырдыла. Бир заманда аны анык тоночда да мина атылды. Аны коюу пулеметчуну өзе кеплюр, жерге атыды.

Эс жергешинде, чуркларындан кыалган кийилерини койло, юсоу жалан, эки санитар көпюрюк, өлгөнини бастырганы жерге алып бар да тура эдиле. Жыкыбайгы улу асыры кыары ууусуздан, сөз айтпалмай, битену коном салып ичкылды.

Кызий 1945 жылда май айга дери ауруп жатканды. Врачла не бек көрөшкен эседе да, саулуугун топушуй кыйтаралмадыла.

Жангын-кыанын аймай, Ата журтун жаудан кыоруулаганы жаныны атасы, анысы, ой бичисин да келгичонюклоде Кызастанга Акмолкин облактыла тоштордоло. Сакинет кыайкыларын бир жон да кыоймайганды. Кызылчыкы сынарга тоногунда да, бирелерине болгонды. Агач кыыргыан жерде ишлеп турганды. «Базыкчылары эки адамны кучакларына сыйымаганды, бийликликтерине кыарсан, башыны айландырган тереклени кыол бичинча бла кесе эдик деп», - эстеригучу эдил ол.

Жаш юйорюн Кызастанда Акмолкин облактыла табарды. Атыга ол флотлоучу болуп да иштейди. 1955 жылда уу Алма-Ата облактыны Каскелен районна кечиди. Анда Сталин колхозда эсепчи болуп да турганды. Ата журтка кыйтырга эркиниле берилгенден сора Тергегеге кечиди. Колхозда парторган андан сора Терк районна молкюно бөлмюно таматасы болады.

Ата журт урушда этген жинтиликтери ючюн эки көрө Кызыл Жулдуру орденлери эм көп майданла бла саузаланган жаш уруунда да атын иги бла айдирганды. Эллиге аны жур-

мет этгендиде, таматала ююлге айтканды. Алай ол кесине бир заманда махтау излемегенди.

Ой бичиси: «Урушда болганла кырап торло-торло лыгала табыр. Сен да зындан тош, жашаганга алап дегенге, не казыл аны унамганды. «Көп негерилин өлгендиде. Сау кыларын оюн алагыла хурмет этпей, мен не лыготала излеримек», деп кыойганды.

Аскерде уруш эткен негерилин бир заманда да унутпмаганды. Аны юсеринден көп халпар айтканды. Бир-бирлерини атырын сабийлерине окуна атандыкыны жашыны атлары Михаил бла Борисдиде.

Урушда алынган жаралары Кызыеге бир заманда тынчык бермегендиде. Кезиуден-кезиге жангыра да, кызыл тургандыла. 1969 жылда уа анга ахыр уруу тийди. Врачла не бек көрөшкен эседе да, бу жол болпалмады. Урушун жигити, урууну алчысы, юйорюн, юйдегисин, жуууну, эллилерин да жарысып, дингенде кетеди.

1983 жылда уу уа узак Россия шахардан Кызыини юйе пиээрмо келеди. Аны Жылкыбайго улу кыалтып эткен аскер бөлмюно таматасы Николай Иванович Бирюков жазган эдиле. Таулу шубуым 1945 жашаганга алап дегенге, не казыл аны унамганды. «Көп негерилин өлгөнди. Сау кыларын оюн алагыла хурмет этпей, мен не лыготала излеримек», деп кыойганды.

ОСМАНЛИН ХЫСА.

Астрахань тюркменли тепловозлагга ремонт этерикди

Астраханы тепловозлагга ремонт этичоу заводу тюркмени локомотивлеге эм поездлеге ремонт этерге келишир муурталды. Бу облактын тепловозларыны баш муурта алайды. Ашхабада правительстволаны араларында бардырылган кенгеше партрла алап келишегенде. Аны юсюенд ИТАР-ТАСС-ны корреспонденту регионун Халкыла аралы эм тыш кыарыла бла байлалмыктыни министрствосууну пресс-службасында билдиргендиде.

Астраханы заводуну эм Тюркменинаны баш муурта ушан тепловозлары эм поезлери бардыла. Шиндиге дери уа Тюркмениа кесини локомотивлерин ремонт этерге деп Украинага. Азербайджанга эм Чехияга жиберип турганды. Энди ала Астраханы тепловозлагга ремонт этичоу заводунда этерге деп келишеле, ол иги инвестицияла келтирилди блактыла.

Кыобанда кюзюкюлени урулукларыны себуу юч керек терк бардырылады

Кыобанда хауа болумла баш маганысы болган аш-азык битимлени - кюзюк болудайны урулугун себуноу планын иги да торлендиргенди. «Келир жылы тилги болушук кюзюк болудайны урулугу шиндиге дери 150 минг гектарга себелгени, ол планда айтылганыны 10 процентинди», деп билдиргендиде ИТАР-ТАСС-ны корреспонденту регионун Эл молк мистрствосуна.

2012 жылда шиндиге дери кюзюкюлени урулуклары 989 минг гектарга (66 процентин) себелгениде, дегенди эл молкюно министри Сергей Гаркуша. «Болум кыайгы этерчады, болсода жарысыра да тоюлодо», дегенди ол. Крысворд крайде себитиле эки айны, мардасы чакыры бир жауну жауганды. Жаунна, кюзюкюлени урулуклары себуиге чырмауук этгенден сора да, жазлык битимлени эм пириничи тилгирилени жарыра да кыоймагандыла. Алыкча 500 минг гектар бла туз чикторюно, нартохно, чеплюно, кудурюну эм пириничи тилгирилени жарыра керекди.

Ингушетидага автобусла чыгарылыкдыла

Даевоо деген Ог Кореяны пассажир автобусуны чыгарычу фирманы заводу Ингушетидага 2014 жылда фирма ишлеркиди. Алай машиналардан биринчи бөлгени инвесторла республиканы 4-июнь ионьода болушук байрамна чыгарылыкды, деп айтканды ИТАР-ТАСС-ны корреспонденту пириничи прес-службасында. Назарыны кытайда да Алий-Орт элли промышленностно зонасында ишленерки предприятие жыл сайын 500 машина чыгарылыкды. Завоуду ишлерге ол ай кетеркиди, протекти жашауда бардырырга уа 12 миллион доллар кыоратылыкды.

«Гранд - паркда» минг ишчи жер ачыгыланды

Чечени башчысы Рамзан Кадыров сатуу-алуу эм эркингени кетеручо «Гранд - паркны ачылуучула жорланган кууачуны жыйылуучула кышарды. «Ол улуу маганысы болган шартты, нек дегенде мында 1000-ден аслам алап иш тапханды. Республикага дунинда аттары айтылган брендле биринчи кер келгендери да маганысы бек улулуу», дегенди ол комплексни ачыуга жорланган жыйылуучула. Комплекс 42 минг квадрат метрде ишленгенди. Анда дунинга атлары айтылган брендлени токенери, 4 кинотеатр, 15 кафе бла ресторандардыла. Жер тобынде 200 машина сайыныра парковка да ишленгенди.

Чечени башчысы сатуу-алуу комплексни ачыуга жорланган жыйылуудан сора, бек алай болуп, кесине куртка - ветровка сатуу ачылганды. Аны айтканына кер, мында багыла артык улуу тоюлоду.

Кларачай-Черкес «Алтын кюз арты-2013» кермачю да 14 предпритияны кезгосторюкюдо.

Кларачай - Черкес «Алтын кюз арты-2013» деген XV-чи россеяли агропромышленностно кермачюда аш-азык эм жарашдыруу промышленностно 14 предпритиясын, андан сора да, АПК-ны сафорасында инвестиция протектири да кергосторюкюдо дегенди прес-служба республиканы башчысы. «Стенд төрөде болуучушуну, миллет арбазы болушукда, анда кермочке кыашкыхананы эм кыонокчалы миллет ашаркыла бла сайларкычыла», деп айтканды прес-службада.

Кермочке келгени «Зеленчукский» деген фермерпокутор инвестиция протекти кылай айныргыла бла шатыргы болушукда. Ол предпритие инкубацияла жаралуу журтукчаланы эм бирноклюк Пекин балуш балаланы чыгарыуу эм сатуу бла керюшеди. Экспозицияны аслам кесиги «Животноводство» деген павильонда стенде сайларкычыды, анда кыонокчалы эм спецализистге кыулаа майданы энда кыулаа балушланы бла кызыланы кергосторюкюдо.

Ахча сагыланганы сакаларыкдыла

Шимал Осетианы башчысы Таймураз Мамсуров регионун банканы айнуу болумун кесини корюлона алганды эм правительствону бла республиканы миллет банканы оюнуларына кенгеш бардырганды. Анда ол власть владчиклени сезилерин кыоруулугуны бек алай уа пенсиячылары сейилерин кыорууларыны айтканды.

Республикада БРР-не - ол жерли банканы бек уллуларындын бирини кыадарын тири хала созөдиле. Адамла кыайгылыгыла, тюзюн айтканды, алай болурга керек эди, нек дегенде ол банка ахчалда алып алына да, клиенте да ас-ахчалыла кыоруулугуны бек алай уа майданы прессына юсо бла бек билдирип турганды ол болумун тап этер ючюн кыалай мадарла хайыранганын, болсода республиканы ишлерини министри Атур Ахмадханов манга билдиргенине кер, ол шендо тутулуп турды, дегенди Мамсуров.

Устагыта - эстериге

Ростов облактыны Новочеркасск шахарында биринчи устагыта жораланган эстеригени кууачуны хала ахчалдыла. Ол шахарны бек эртелеги, атаман Матвей Платовун атын жорюткен 3-чо номерли школу арбазында орнатылганды, деп билдиргендиде мэрин прес-службасына ИТАР-ТАСС-ны корреспонденту.

Аны ючюн кесирини усталарына намаз этерге итменидеди, алай ол табылганды энди Новочеркасск шахарга жашаганла да, хар кимини да барды кесини биринчи устазы, адамла барысы да аны эседе туттадыла.

Нек уялабыз ана тилибизден?

Ана тил... Кыяллы бир теренди бу сөзгө мағынасы. Мүтүз көңүлгө жарык аталган, абышша турган уяуында жарук жылуу бералган, хар таулуна жанына балхам бөлөп келген. Мен, бек биринчиден, ол сөзгө ана бла байламлы этем. Кыялы нассыды бизге мажар тилде сөлөшөн. Кезинде хайлан өмүрлүк назму тигилерине бөлөнө өсгөн, таулу милетли уяны болгалган.

Алай мени сагышша кыял-дырган көп торго зат барды. Кыялды милетли тамбалагы кюнө? Бюгюн биз өздөрүн сабиле сакталырыла тамбла тилибизди ол жагысына мурдор ташын? Ол а, бизни бюгюннө кюнбозго көрө, боллугу уа

хакды. Адам жер башына жаратса эсе, бала, аны биринчи борчу кесини жерине, юйне тилибиз уялу өздөрүндө.

Мени жарышкан, көлдөгүндөн сылтаудан баш - кесин тилибизни уялу эттегибизни, милетлибиз багылаш билмегенбизди. Нек уялабыз биз өа тилибизде олжөсүрүз? Артырыракта ол соруну Нальчикке жашаганга ла берире сюеме. Шахар шиклини тинтип чык да, кесин тилин уа билген бек аз сабий табарыксы. Сөлөшө билген болса да, тау тилге юйренген тыш адамчына, сюемиз чалып айтпайды.

Оюм этегине көрө, ана бла сабий бир бирлерине өз тилдерине сөлөшмө эселе, алаы араларында не байламлык боллуктуз?

Сора, кесигиз сагыш этигиз, сен бюгюн уланынга ана тилде блай-алай сөлөш деп юйретпайл эсеге, эркинлик тамбала уа айтат адет-төрени илзерге? Андан болуру бусага-адагык жаш тёлону айылы шперини сылтау?

Алгызын заманда сабилени колго алырга салынган кинолор, алапакт повестелерге, ромманалга бусагында адам жазна эс бурмайды. Алаы орунларына бюгюнлөкдө нөгөрлик этген Интернетди. Олду аталары, аналары да жаш тёлону.

Хуу, хар нени да сабийден буюк-дуруп, жашырып жашатканы тюзге санамайма. Шендо биз этерик - адетге, намсык, эртеги төрөлгө эс бора, таматын сыйын көрө, ана-ата кыачын багылаи

билирге юйретуидо сабийни. Аны биринчи, баш атламы уа, ажайд хар, хар биринчи тыпыр табарыкдан, ол жагызыбыздан башанды.

Айтырыгы олду: сен таулу эсеге, чынг алга сабилеринге «Таулу» деген тер, сабий, асыл атка тийишпир эйрет. Хар бир-биз салган этпей сен бюгюн баланды кесин тилде сөлөширге юйретмеген эсеге - милетинги алагында борчуну толтуралмагына, ол а, сөзгөсү, айылы ишледен бирди.

АППАЙЛАНЫ Лариса, Кыябаргы-Малкхар кыялар университетини педагогика колледжини малкхар тилден бла литературадан устазы.

Конференция

Белгили врачланы лекцияларына тынгылагандыла

Делегация «Неврологияда эм орталогияда, неонатология тералиясында жетишимле эм амалла» деген дисциплина аралы конференцияга кытышканды. Саулык сактау эм курортна министр Ирма Шетова, коллегаларына айлан:

«Сизни билемизги бла сынаугуз, бек биринчи, тинтилуге таянпайды. Алаы уа энди ишлеп тебиреген врачларга магынасы уллуду, бютонда регионда. Нек дегенде алай билмилли специалистте алай көп туююлдө. Аны себепи биз окургура, юйренгерге да хакырбыс.

Медицина бир жерде тохтап турмайды. Биз да бирселден артка кылыргы эркин туюлюб. Нек дегенде пациентлирибизни жашалары, саулыклары да профессионализм

КМР-ни Саулык сактау эм курортна министрствуну башчылыгы бла Санкт-Петербургда Нальчикге ишпи юю бля профессорны делегациясы келгенди. Аны уа Повловну атан журналитен кыярал медицина университетини неврология кафедрасын таматасы, РАМН-ны академик, РФ-ни илмууну сыйлы куулукчусу Александр Скоромец башчылык этгенди.

даража бла кыты байламды. Республиканы медицина соошествосуну эмда энчи кесими аткандан сизге бери келгенгиз ючюн ыразылыкчыны билдире ме. Сиз Нальчикни жаратырыс эм дагында блайлы жыйылуула келе турурсу деп ышанама. «А» дегенди конференцияга кытышканы барысын да жетишимли, хайрылы ишлерге чакырганды.

Кенгеше кеслерини лекциялары Мечникову энчи юйроткен кыярал медицина университетини сабий невропатология

кафедрасыны профессору Анна Скоромец, неонатальная реаниматология кафедрасы профессор, сагыштыкдан вуну сабий офтальмология кафедрасыны заведующий Эльвира Сайдашева, аскер-медицина академияны профессору - кенгешиси Марат Дельконов окутадында. Александр Скоромец а лекциясын эки сагытны бардырганды. Болсада ол эргилуу туюл эди. Бизни врачларыбыз неврологияны эм сабий офтальмологияны юсонден сыйлоп тынгылагандыла.

Анна Скоромец республикалы сабий клиника болмицада болганды. Анда да ала коллегаларына экспресс-семинар бардыргандыла. Александр Скоромец мында арт эки айны ичинде инсультлары болган экуюленге тромбозиз этилген билгилегенди, алай операция арада багыту процесс тал кыуралгыны хайырындан болгыны билгилегенди. Ол кыяны сауусаланы бери жетидируу маршрутун кыярап, анда бир кесек торпелуе этерге тийишлисин да аңгылактанды. Инсультну юсонден информатцияны уа халыгы та таймай билдире турурга керекисин тергетди.

Лилия ШОМАХОВА, КМР-ни Саулык сактау эм курортна министрствосуну пресс-службасы.

Патриоттык акция

Жигитлерибизге - эсгертме таш

Черек району электростельрий специалисттери Мусуланы Ислам бла Жаболаны Артур көп болмай «Ставропольэнерго ОАО-ну эм МРСК СК компанияны Кыярачы-Черкес Республикада бөлөмону кыууи электромонтёлары бла бирге Улуу

Ата журт урушда Кавказ ючюн сөрмилшен 70-жылдыгына жорулган патриоттык жумушка кытышкандыла. Ала аны кезуиуе Фшт-Оштенский ауушша чыгып, анда 1942 жылда немисли фашистте бля сөрмелшен блген аскерчилерибизни атлары бла

эсгеруу белгини орнаткандыла. Акция, компанияны пресс-службасындан билдиргендерине көрө, ючюн бардырылганды. Аңга кытышкында таулада 70-ден аслам километр өткенди. Энергетикле жолга Лаго-Наки постдан чыккыган эдиле. Кюннө халы

да, кышкыда, алай суууклык бля тобеген эди алаы. Кыялай-алай болсо да, бу акцияга кытышкыла, умутларындан артка турмай, эсгертме ташны 2200 метр бийикликте орнатып, жумушларын тамам этгенди.

Полиция

Жыл сайын миң чаклы бир адамны алдайдыа телефон хыйланчыла. Билгыро быйлай буукчулук ишледен 560-сы эсепте алынганды. Россияны ИИ ишлерини министрствосуну бийик технологияны сферасында баш турган осал ишлени ачыктайла бла юрөштен «К» управленисинде энчи инструкция окуяна бар эди алаы кыларны туюшмер квалы кутулурга боллугуны юсонден ала сизни ызыгыздан туюшөле. Ол эсерттируу ведомствону сайтан да окуяна басмагалган эдиле.

Төредө бола келгенча, телефон хыйлачылары бир бөлөк буукчуу кырады. Алай кыуумла асламсында тутмакда олтур турганына боладыла.

Телефон хыйлачылары

Хыйлачы схеманы амаллары көп торлойдө. Сөз ючүн, телефон бла алдуу - улутха неда ачкыга тутмакда олтуртукчулар танышлары неда жуукчуларын чыгарыкчыбыз деп, SMS-болушук этигиз, бу номер бля быйлай бир ачкы жибериш, деп. Тилекти уа «анам», «шүрүм», «жашым», деп этдиле.

«Тонаучу» деген телефон номери да хайырланадыла хакь бля ишлеген номери - бир зоногу ючюн адамны сөтүндөн атып кесек ачкы алапайды. Неда свазыны операторуну аты бля жуукчулар коду кергозөтөлдө жумуш табар ючюн неда биреуну сөтүндөн ачкыны алыр ючюн. Дагында радиостанцияны неда свазыны оператору бардыргы

лотереяда уллу ачкы хыйлачы, ол ачкыны алыр ючюн, терк окуяна быйлай бир ачка төлөп, аны алыгызы, алай этер ючюн, энчи коду хайырлангычы, дейдиле. Андан сора да, ачкыны кыятаргызы деп, чек бля ачкы аладыла. Дагында кыруугурга юрөшөдиле, сиз свазыны оператору бля этилген келишимни бузганысыз, аны ючюн тазир төлөгө керексиз, дейдиле.

Не аз да ишкли болсагызы, сөлөшөң шүкүгүз неда жуукчулу болмагыны анаы мобилный телефонна сөлөшүшү. Аны телефонну ишлемей эсе, аны коллегаларына, тенгерине неда жуукчуларына чыгып, халны билдирге юрөшүшү. Ачкыш ачкыны сизге жибереңдиде деселе,

аны чеги болурга керекди. Ачкыны кыятармагызы - аны оператору кыятарып. Кыялгыган ачкыны берундо документтер бля биринде неда Интернет бля бир заманда да жарашдырмайдыла.

Телефон хыйлачылары аударына туюштен эсегиз, терк окуяна аны юсонден мобилный операторуугуз билдиргиз, дейдиле «К» управленияда. Ол ачкыны кыятаркыкыдыла алдуу сизни оператору сөтинде болган эсе. Заявленияны терк бермиз, стовой свазыны оператору болууну терк аңгылар ючюн. Дагында полицияга да заявления жазгызы.

«Российская газета».

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору орунбасары)

КЪОНАКЪЫЛАНЫ Хасан (баш редактору орунбасары)

ТОКЪЫЛАНЫ Борис (жууаны секретары)

ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат политика бөлөмнө таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору ирибаны - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаны секретары - 42-66-85.

Секретары - 40-93-62. Корреспондтары - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ-ПОМЛЕГЕРИ:

Жамауат-политика бөлөм - 42-67-68, 42-24-02.
Экономика бөлөм - 42-66-73.
Кулаура бөлөм - 42-75-82.
Социалый политика бөлөм - 42-66-76, 40-59-18.
Жауылкычык эм спорт бөлөм - 40-39-93, 42-66-71.
Письмамы эс реклама бөлөм - 42-37-94.
Тилмаччы бөлөм - 47-31-38.
Сурат алыуу - 42-68-72.
Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИКТАЛЕГЯНЫ АДРЕСИ:

Редакция авторла бля кыягыт жюрюгөймөй. Кыл жазмагыла резеция этимдей эм ала артка кыятармайды. Газетте баскышыны материалла айткыла оюма редакцияны оюму бля келишеме боллукчула. Алада айткыла хар зат ючюн Россия Федерацияны Басмамы өскөдөң замонуна тийиндикле материалны авторлары кесери жууапыдыла.

Редакция автордан 400 гагет тигиттен (машичка бля жазылган 5-6 бет) кыно кылмады.

Газет Басмамы эс аспалы информацияны эркиндиктерини курулуу жагы бла Кыябаргы-Малкхар регион инспекцияны 1994 жылда 14-ичи номер регистрация этигенди.

Регистрация номер — 0066. Индекс - 51532

Кыягыбызу

Берилген ахчагыза - спорт тренажёрла

Физический культура эм спорт учрежденчалары молик-техника баяларын итигилдирүү бла байламлы Нальчикде КМР-ни Спорт эм туризм комитетини Прохладный шахарны администрациясыны келечерини кытышулары бля жыйылуу болганды. Аны кезинде Прохладныйде

спорт чабыу жолчукылары бла жениги атлегикадан сабий спорт шкуну бөлөмюргө жангытыла уагы федеральный бюдждетден жетиш миллион сом бөлгөрө оюн чыгарылганды. Битеу өйшле спорт шкуну «2006-2015 жылда РФ-де физический культура бля спортну айнытуу Федеральный целевой програм-

масына кышкышкылары хайырындан этиленди.

Андан сора да, Кыябаргы-Малкхарга «Кавказ оюна-2012» төрөли халкыла аралы фестивалда хорлагыны оюн берилген ахчага эшике жарау этерча спорт тренажёрла алынганды.

ХАБИБУЛЛАХЛЯНЫ Зульфия.

Футбол

«Чунгурдан чыккымай амал жокчузу»

Футболну миллет лигасыны оюнкетинчи туруну Уфада бардырылган матччында ол жерли «Уфа» бля Нальчини «Спартак» туюшенди. Оюуну 35-чи минутунда Евгений Чеботару, жангыз голну уруп, командабыз артеден сакталыгы хорламны келтиргенди. Ол эсеп торпемей экинчи таймны ахырына дерри турганды.

Пресс-конференция:

Матчдан сора журналистте бля бардырылган туюшуде «Спартак» баш тренери **Тимур ШИПШЕВ** оюнда тохтадырылган эсеп бля бек ыразы болгыны жашырып айтканды.

«Бек башы - майданда ойнагыяны барысы да кеслерин аймагыялай юрөшөңдиде. Кыякбайланы кыябак эшик-кларбизге бир-эки көрө гол урурга онглры да болганды. Алай бу көрө насып бизни жаныбызда болу эди. Сезонну бир да болмагына осал башлаганды, ол себептен, не да этип, «чунгурдан чыккымай амал» туююлдө. Турнир таблицада өрге кетпирюлогиябизге ийнанам.

Бек башы - майданда ойнагыяны барысы да кеслерин аймагыялай юрөшөңдиде. Кыякбайланы кыябак эшик-кларбизге бир-эки көрө гол урурга онглры да болганды. Алай бу көрө насып бизни жаныбызда болу эди. Сезонну бир да болмагына осал башлаганды, ол себептен, не да этип, «чунгурдан чыккымай амал» туююлдө. Турнир таблицада өрге кетпирюлогиябизге ийнанам.

Бек башы - майданда ойнагыяны барысы да кеслерин аймагыялай юрөшөңдиде. Кыякбайланы кыябак эшик-кларбизге бир-эки көрө гол урурга онглры да болганды. Алай бу көрө насып бизни жаныбызда болу эди. Сезонну бир да болмагына осал башлаганды, ол себептен, не да этип, «чунгурдан чыккымай амал» туююлдө. Турнир таблицада өрге кетпирюлогиябизге ийнанам.

Бек ышана болур эдигиз? «Уфа» алгандан окуяна кыаты ойнап тебиреген эди, биз алава кесибизни кыорулануу систе-

Бек ышана болур эдигиз? «Уфа» алгандан окуяна кыаты ойнап тебиреген эди, биз алава кесибизни кыорулануу систе-

Бек ышана болур эдигиз? «Уфа» алгандан окуяна кыаты ойнап тебиреген эди, биз алава кесибизни кыорулануу систе-

жетишим болдуруга себеплик этгенди.

Конаккыбайланы баш тренерлери **Игорь КОЛЫВАНОВ** бля матчта тынгы хазырланганын алай ахырында уа хорлап кыюй багыларын жарсып айтканды.

«Сылтауыны кесибизде излере керекди. Жашлага кыятарып айтып турганам. «Спартак» турнир таблицада кеси жеринде турмагызын. Балам, ала ол мени сөзлерины жазна уллу эс бурган болмаза... Туюшуде бля футболчула ойнагандыла.

«Уфа»: Юрченко, Сухов, Осипов, Тишин, Аликин, Нагибин (Килин, 53), Жилаев, Семкин, Валикеев (Артур, 64), Голубов, Диего (Мазин, 53).

«Спартак-Нальчик»: Степанов, Габуз, Тимошин, Маковев (Сухов, 36), Засеев, Шаваев, Коронов (Буйтраго, 80), Чеботару, Руя (Рухана, 95), Смирзаев, Медведев.

Сары карточкалары Килин, Осипов, Маковев, Медведев, Тимошин, Степанов, Чеботару алгандыла.

Бу турда башка командада быйлай ойнагандыла: Луч-Энергия - Сибирь 3:0, Ангуст - Химик Дз 2:1, Нефтехимик - Шинник 1:2, Торпедо И - Арсенал Т 2:0, Алания - Газовик Ор 3:0, Салют Бл - Динамо СПб 1:1, Ротор - Мордовия 1:1.

Келпир оюну «Спартак» 13-ичи октябрда кеси майданданда Тура шахары «Арсенал» командасы бля бардырылганды.

Х. АЗРЕТОВ.

Чемпионатны 17-чи турдан сора турнир таблица

КОМАНДАЛА	О	К	Т	Х	Т	О
1 Мордовия	15	0	2	3	25-12	32
2 Алания	15	9	4	2	18-10	31
3 Арсенал Т	16	9	2	5	23-19	29
4 Шинник	17	8	4	5	24-19	28
5 Торпедо И	16	9	2	6	18-17	26
6 СКА-Энергия	16	7	5	4	17-16	26
7 Газовик Ор	16	6	7	3	19-13	25
8 Луч-Энергия	16	6	6	4	17-8	24
9 Торпедо И	16	8	5	3	15-12	23
10 Химик Дз	16	6	4	6	15-21	22
11 Салют Бл	15	5	5	5	15-10	20
12 Балтика	15	5	4	6	14-16	19
13 Енисей	15	5	4	6	16-21	19
14 Сибирь	16	4	6	6	17-22	18
15 Ротор	15	4	4	7	15-17	16
16 Спартак Нч	16	3	7	6	12-21	16
17 Динамо СПб	16	3	5	8	11-21	13
18 Нефтехимик	16	2	5	9	15-19	11
19 Ангуст	16	2	2	12	13-31	8

Турнир

«Грек-рим тутушуу аны жюрюегини кесеге эди»

СССР-ни спортну сыйлы устасы **Юрий Калмыковну хурметине жоруланып, «Нальчик» спорт комплекси грек-рим тутушудан биринчи ачык турнир бардырылганды.**

Аны КМР-ни Спорт эм туризм министрствосуну болушлугу бля Калмыковну жуукчулары, ахлулары, анда юйренген спортчула кыуарганды. Эришүүлөгө Кыябаргы, Малкхардан, Дагыстандан, Совет Остия-Аланиядан эм Ставропол крайдан 158 гөйөф кытышкандыла. Аны кыуанчы халда ачылуунда грек-рим тутушудан Олимпияда оюланы чемпионолары Мурат Карданов бля Асланбек Хутов, велоспортдан чемпион Борис

Шухов, СССР-ни спортну сыйлы устасы Аслан Жанимов, регион спортдан ветеранлары да болганды.

Министерствону башчысы Аслан Афуанов, алаы айтгышлай, Юрий Калмыковну да эсгергенди. «Грек-рим тутушуу аны жашууну кесеге эди. Ол себептен бюгюнлөкдө аны хурметине жорулган турнирде оюн спортчула, россиялы, халкыла аралы турнирде республикаларыны атын айтдырар ючюн, усталыкларын ведюргендери

бек магыаналды», - дегенди. Меропияларыны кыуарган Эльдар Гудова бля Хусен Алахосова эм тутушалангызы кеслерини ырызлыкчалары Юрий Калмыковну тамата жашы Залим эм спортну ветераны Анатолий Кодзиков да айтканды.

Турнир оюну ачурулук категория бардырылганды. Бизни республикадан спортчула битеу да 26 майдан кытышкандыла. Хорлагыяны барысында да кубокла эм грамота бля эсде кылырга сауугала берилгенди, деп билдиргенди. Спорт эм туризм министрствону пресс-службасында.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия.